

Κεφαλλ. Τ' ἀρχοντικὸν τοῦ χασάπη δαχτυλίδι ἀπ' ἄντερα Λεξ. Δημητρ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀρχοντικὸν τοπων. Κάρπ.

*ἀρχοντικῶ, ἀρχογκῶ Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀρχοντικόν, δι' ὃ ἰδ. ἀρχοντικός. Τὸ ἀρχογκῶ ἔκ τοῦ διαμέσου ἀρχοντ' κῶ καθ' ἀπλολογίαν. Γίνομαι πλούσιος: Γνωμ.

"Ὅντ' ἀρχογκῶς μὴ θαίρεσαι κῖ ὄντα φτωγῆς μὴ κλαίης (ἐκ τῆς πλουτίσεως μὴ χαίρης καὶ ὅταν φτωχύνῃς μὴ κλαίης). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχοντένω.

ἀρχοντικός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀρχο-
κός πολλαχ. ἀρχοντ' κός βόρ. ἰδιώμ. ἀρχοδικός πολ-
αχ. βόρ. ἰδιώμ. ἀρχοντικός Κάρπ. Κεφαλλ. Τήλ. Χίος
ἀ. ἀρχόντ' κους Μακεδ. ἀρχόντικός Πόντ. ἀκρόντι-
κός Πόντ. (Χαλδ.) Θηλ. ἀρχοντικέσσα Πόντ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀρχοντικός.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ ἀνέκων εἰς ἀρχοντα Κύθηρ. Πε-
λοπν. (Δημητσάν.) κ.ά.: Χωράφι ἀρχοδικὸ Κύθηρ. || Παροιμ.
φρ. Ἀρχοντικὸ βολίμι δὲ βουλιάζει (αἱ παρανομίαι τῶν ἰσχυ-
ρῶν δὲν τιμωροῦνται). 2) Ὁ ἐμπρέπων εἰς εὐγενῆ σύνθηθ.:
Λόγος ἀρχοντικός. Φερσίματα ἀρχοντικά. 3) Ὁ ἀνέκων
εἰς πλούσιον σύνθηθ.: Ἀρχοντικός γάμος. Ἀρχοντικὴ φορε-
σιὰ. Ἀρχοντικὸ σπίτι - τραπέζι κττ. κοιν. || Παροιμ. φρ.
Γαιδουρινὰ μοῦτρα, ἀρχοντικὴ ζωὴ (ἐπὶ ἀναιδοῦς κειτορ-
θώνοντος νὰ ἔχη ὅσα τοῦ χρειάζονται διὰ νὰ ζῇ) Αἴγιν.
Συνών. *ἀρχοντῖα κός. 4) Ὁ ἔχων ἐμφάνισιν μεγαλο-
πρεπῆ σύνθηθ.: Ἀρχοντικὸ ἀντρόγνυο - παιδί. 5) Εὐγενῆς
τοὺς τρόπους, φιλόφρων Θήρ. Κεφαλλ. κ.ά.: Ἀσμ.

Ἐσὲ σοῦ πάνε, νεούτσιε, ἐνγὰ μοιρολοῖστρες,
οἱ τρεῖς ἀπὸ τῇ μιᾷ μερῶ κ' οἱ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλῃ
κ' οἱ τρεῖς οἱ καλύτερες ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι,
ἀρχοδικὴ κ' εὐγενικὴ...

Κεφαλλ.

Β) Οὐδ. οὐς. 1) Οἰκία εὐγενοῦς καὶ πλουσίου, φιλο-
φρονήσεως δὲ χάριν καὶ πᾶσα οἰκία σύνθηθ.: Ἐδῶ εἶναι
τ' ἀρχοντικὸ σας; Ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ τ' ἀρχοντικὸ σας! σύνθηθ.
Καλῶς σᾶς εὗρηκα 'ς τὸ ἀρχοδικὸ σας Κρήτ. || Ἀσμ.

Σὲ τοῦτο δῶ τ' ἀρχοντικὸ πέτρα νὰ μὴ θραίσῃ
κῖ ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλὰ νὰ ζήσῃ

Λεξ. Δημητρ.

Ἐτοιμονὰ τ' ἀρχοδικὸ ἐρέχτηκα περίσσα,
γιατ' εἶναι τὰ δοκάρια δυν μὴλξες καὶ κυπαρίσσα

Κρήτ.

Ἀμε, μάννα, 'ς τὸ σπῖτι σου, κῖ ἄμε 'ς τ' ἀρχοντικὸ σου
καὶ τὸ Μεγάλο Σάββατο θὰ 'σαι μὲ τὸν νιό σου

Μήλ. Ἀντίθ. φτωχικό (ἰδ. φτωχικός). Ἡ λ. ὑπὸ τοὺς
τύπ. Ἀρχοντικὸ καὶ Ἀρχοντικὰ τοπων. Κρήτ. Πελοπν. (Γύθ.)

β) Οἰκογένεια Κάρπ.: Ἀσμ.

Σκλάος σου θεν' ἀπογραφτῶ μ' ὄλον τ' ἀρχοντικόν μου.

2) Ἡ νόσος φθίσις (κατὰ παράλειψιν τοῦ οὗς. κακὸ)
Πελοπν.: Τὸν ἔπιασε τ' ἀρχοντικόν. 3) Περιληπτικῶς αἱ
εὐγενεῖς ἢ πλούσιοι Ἄνδρ. Κεφαλλ. Πελοπν. κ.ά.: Τὸ ἀρ-
χοδικὸ ἠπήνε κατὰ κράτους (τὸ γένος τῶν ἀρχόντων ἔπαυσε
νὰ ὑπάρχει) Ἄνδρ. || Παροιμ.

Ἡ δεῖρε το τ' ἀρχοδικὸ ἢ χέρι μὴν τοῦ βάλῃς

(ἢ μὴ ἐπιχειρήσῃς τι ἢ ἐπιχειρήσας μὴ τὸ ἀφήσῃς ἡμιτε-
λές) Κεφαλλ. Ἄν δὲν ἔχῃς δουλειά, πήγαινε 'ς τ' ἀρχοντικὰ
νὰ βρῇς Πελοπν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. 4) Πληθ., οἱ ὄρχεις
Πελοπν. (Τρίπ.) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.): Φρ. Ἐπίασεν ἄτον
ἀσ' σ' ἀκρόντικα κῖ ἀσ' σὴν καρδίαν (τὸν ἐστενοχώρησε
πολύ) Χαλδ. || Ἀσμ.

Ἐρπαξαν ἄτον οἱ δούλλ' Ἐβραῖοι | ἀσ' σ' ἀρχόντικα κῖ ἀσ' τὴν
Κερασ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχίδι 1. [καρδίαν

ἀρχοντίλα ἢ, Ἀθῆν. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀρχοντας καὶ τῆς καταλ. -ίλα.

Ἡ τοῦ ἀρχοντος ιδιότης, συνήθως εἰς εἰρωνικὰς φρά-
σεις ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ φαίνωνται ὡς ἀρχοντες:
Μὰς πῆρε ἀπὸ τῇ μύτῃ ἢ ἀρχοντίλα του. Ὅλο ἀρχοντίλες μυ-
ρίζει. Ἀπὸ μιᾷ ὥρᾳ δρόμο σὲ πιάνει ἢ ἀρχοντίλα της.

ἀρχοντίλκι τό, πολλαχ. ἀρχοντ'λίλ' πολλαχ. βόρ.
ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀρχοντας καὶ τῆς Τουρκ. καταλ. -λίκι.

1) Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχοντος Πελοπν. (Λακεδ.): Ἀσμ.

Ἐξενε πέντε δίσκοπους, δέκα μητροπολίτες

καὶ δεκαπέντε ἀρχοντες μ' ὅλα τ' ἀρχοντίλκι

(δίσκοπους ἀντὶ ἐπίσκοπους) Λακεδ. 2) Ἡ κοινωνικὴ
θέσις τοῦ ἐπιφανοῦς πολίτου πολλαχ.: Τοὺς ἔκαμε τ' ἀρχον-
τίλκι καὶ δὲ μιλιοῦνται.

ἀρχοντισμός ὁ, Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀρχοντίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἡ ιδιότης τοῦ ἀρχοντος: Ἀσμ.

Σήμερα 'ν τὰ φῶτα κ' οἱ φωτισμοὶ

καὶ χαρὲς μεγάλες κῖ ἀρχοντισμοὶ

(ἄσμα τῶν καλάνδων κατὰ τὰ Θεοφάνεια).

ἀρχοντόγαμος ὁ, Σκυρ. ἀρχοντουγάμους Μακεδ.
(Χαλκιδ.)

Ἐκ τῶν οὗς. ἀρχοντας καὶ γάμος.

Γάμος εὐγενῶν, πλουσίων ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Γίνιτι γάμους, γίνιτι, γίνιτ' ἀρχοντουγάμους

Χαλκιδ.

ἀρχοντογειτονιά ἢ, Λεξ. Δημητρ. ἀρχοντουγειτου-
νιά Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τῶν οὗς. ἀρχοντας καὶ γειτονιά.

Συνοικία κατοικουμένη ὑπὸ εὐγενῶν, πλουσίων ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ἰδῶ 'ς τοὺν κάτω μαχαλὰ κῖ 'ς τὴν ἀρχοντουγειτονιά

Ζαγόρ. Συνών. ἀρχοντομαχαλὰς.

ἀρχοντογενεῖα ἢ, πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὗς. ἀρχοντας καὶ γενεά.

Γένος ἀρχόντων, γένος ἀριστοκρατικόν.

ἀρχοντογεννημένος ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀρχοντας καὶ τοῦ γεννημένος μετοχ.
τοῦ ρ. γεννῶ.

Γόνος ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας πολλαχ.: Ποίημ.

Ἐσὺ 'σαι ἀπ' ἀρχοντόσπιτο κῖ ἀρχοντογεννημένη

ἸΠολέμ. Παλ. βιολ. 164. Συνών. ἀρχοντογέννητος.

ἀρχοντογέννητος ἐπίθ. ΦΠανᾶ Λυρικ. 405.

Ἐκ τοῦ οὗς. ἀρχοντας καὶ τοῦ ἐπίθ. *γεννητός
< γεννῶ.

Ἀρχοντογεννημένος, ὁ ἰδ.: Ποίημ.

Παντοῦ χαρά, παντοῦ τραγούδι, | μὰ τ' ἀρφανά ποῦ νὰ 'ναι τάχα;
τ' ἀρχοντογέννητ' ἀγγελούδι | ἔτσι τ' ἀφήσαμε μονάχα;

ἀρχοντογιός ὁ, ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 1,193.

Ἐκ τῶν οὗς. ἀρχοντας καὶ γιός.

Υἱὸς ἀρχοντικῆς οἰκογενείας: Ποίημ.

Ἐνοίωσε ποῦ 'ν' ἀρχοντογιός κῖ ἀπὸ γενεὰ μεγάλη.

Πβ. ἀρχοντοκωπέλλα.

ἀρχοντογυναῖκα ἢ, σύνθηθ. ἀρχοδογυναῖκα πολλαχ.
ἀρχοντουγ'ναῖκα βόρ. ἰδιώμ. ἀρχοδουγ'ναῖκα πολλαχ. βόρ.
ἰδιώμ. ἀρχοντογύναικα Λεξ. Δημητρ. ἀρχοντογυναῖκα Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὗς. ἀρχοντας καὶ γυναῖκα.

